

УДК 330.322.1:005:338.43(477)

ГРИНЧУК Ю.С., д-р екон. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Інвестиційний процес в аграрному секторі характеризує економічний потенціал та соціальний розвиток України. Впровадження сучасних технологій в сільське господарство забезпечить підвищення конкурентоспроможності аграрних підприємств та їх вихід на світові ринки.

Ключові слова (Keywords): інвестиції, інновації, аграрний сектор, інноваційно-інвестиційне забезпечення, ресурсозбереження, нові технології, управління, стійкий розвиток.

Як свідчить вітчизняний та світовий досвід, ефективне реформування економіки, модернізація виробництва, впровадження новітніх технологій можливе при умові активізації інвестиційно-інноваційної діяльності в країні. Ефективність, стабілізація та подальший розвиток виробничо-ресурсного потенціалу сільськогосподарських підприємств в значній мірі залежить від здатності управлінських структур, наукових установ і агроформувань впроваджувати інновації, зберігати свій кадровий потенціал, застосовувати ефективні важелі мотивації, стимулювання й ефективності реалізації виробничо-ресурсного потенціалу в цілому. Побудова такого механізму інноваційного провайдингу базується на теорії інноваційних перетворень, функціонуванні та розвитку наукомістких виробничо-економічних систем [1].

Більшість інвестицій в аграрні підприємства надходить з недержавних джерел. Їх питома вага в основний капітал галузі може сягати 70-95%. Частка коштів комунальних і державних підприємств – незначна і потребує поступового збільшення. Причинами інвестиційної кризи вважають макроекономічні фактори: інфляцію, посилення диспаритету цін, погіршення кредитних умов, кризи банківської системи.

Чинники впливу на інвестиційну діяльність аграрних підприємств України:

1. Недостатньо обґрунтовані зміни в макроекономічному управлінні агропродовольчими секторами економіки.
2. Неприятливі природно-кліматичні умови в сільському господарстві.
3. Пандемія COVID-19.
4. Відмова агробізнесу від реалізації інвестиційних проектів і планів у зв'язку з їх очікуваннями на купівлю земельних ділянок сільськогосподарського призначення.
5. Зменшенням обсягів державної фінансової підтримки сільськогосподарських товаровиробників.
6. Посилення ризиків інвестування і збереження капіталу [2].

Побудова інвестиційної стратегії розвитку аграрних підприємств базується на основі механізму управління інвестиціями: розвитку державно-приватного партнерства, збільшення державного інвестування, оптимізації розподілу та перерозподілу інвестиційних потоків, створенні системи державних гарантій захисту приватних інвестицій, удосконаленні податкового, митного, земельного законодавств. В умовах сповільненої інвестиційної активності увагу зарубіжних інвесторів все більше привертають країни Центральної та Східної Європи для розміщення нового

виробництва, експансії на інші світові ринки. Географічно вигідне розташування України дає можливість активізувати інвестиційно-інноваційну діяльність та налагодити бізнес-процеси, в першу чергу, з сусідніми європейськими державами. Існує декілька причин іноземного інвестування в аграрну сферу України: вдале стратегічне розміщення, різноманіття ресурсів, значні ринки збуту, дешева і, водночас, висококваліфікована робоча сила, бажання навчатися, готовність до комунікації.

Закон України «Про режим іноземного інвестування» є головним нормативно-правовим актом регулювання іноземного інвестування, що надає іноземним інвесторам рівні умови для діяльності поряд з вітчизняними інвесторами. Згідно Закону, іноземні інвестиції можуть здійснюватися в будь-яких формах, які не заборонені законами України [3].

На жаль, військові дії на більшій частині території нашої держави, унеможливають повноцінну роботу аграрного сектору та інвестування в економіку України. Через нашу державу проходить більшість шляхопроводів з Європи та Азії. Ми маємо розгалужену систему аеропортів, річковий транспорт, вихід до морських портів. Але іноземний інвестор чекає встановлення миру в Україні і стабілізацію економічних процесів.

Проте додатковими стримуючими чинниками прямих інвестицій є проблематика приватизації державних підприємств в сфері АПК; земельна реформа; судова реформа; не системність процесів оренди, придбання, продажу землі; нераціональна структура виробництва; інтенсивні технології, монокультуризація землеробства; проблеми у формуванні внутрішнього ринку аграрної продукції; ризики в адміністративному регулюванні цін на продукцію; експортні обмеження [3].

Сьогодні ми можемо розраховувати, переважно, на внутрішнього інвестора, який планує своє майбутнє в нашій державі. Виникає питання: чи готові українські інвестори вкладати кошти в економіку під час війни? Велика кількість підприємств поступово відновлюються, (повністю або частково) релокують на «безпечні» території, забезпечують роботою місцеве населення, сплачують податки. Вже зараз українським аграріям необхідно створити проекти, які приваблять інвестиції для підтримки, відновлення виробництва аграрної продукції в Україні. Якщо фінансування на розвиток сільського господарства не буде отримано в найближчій перспективі, продовольча та економічна криза не матиме меж.

Повномасштабна війна стала справжнім випробуванням для аграріїв. Військове вторгнення спричинило руйнування налагоджених роками процесів, логістичних ланцюгів. Багато посівних територій було заміновано, до частини немає доступу, знищено техніку та склади. Війна триває, і кожному бізнесу, зокрема аграрному, необхідно мати надійні інструменти, які спростять роботу в умовах кризи, допоможуть побачити ризики та навіть захистити земельні ділянки й компанію загалом від рейдерства та банкрутства [4].

Список використаних джерел

1. Інноваційно-інвестиційне забезпечення потенціалу стійкого розвитку аграрних підприємств / Макаренко П. М., Пілявський В. І. Аграрна економіка. Економічний вісник університету. Випуск № 41, 2019. С. 29-35.

2. Ключові аспекти інвестиційного забезпечення аграрних підприємств / Масюк Ю. В. Агросвіт № 7-8, 2021. С. 67-71.

3. Оцінка інноваційно-інвестиційного забезпечення безпеки підприємств та аграрного сектору України / Жадько К. С., Носова Т. І. Економічні науки. Подільський вісник: сільське господарство, техніка, економіка. Випуск 33, 2020. С.146-156.

4. Агробізнес під час війни: як побудувати ефективну діяльність та на що звернути увагу. URL: https://biz.ligazakon.net/news/213244_agrobznes-pd-chas-vyni-yak-pobuduvati-efektivnu-dyalnst-ta-na-shcho-zvernuti-uvagu